

ПРЕДЛОГ

На основу члана 41а став 2. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС” бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС, 44/14 и 30/18-др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ

О ПРОГЛАШЕЊУ ПАРКА ПРИРОДЕ „ВЕЛИКИ ЈАСТРЕБАЦ”

Члан 1.

Природно добро Велики Јастребац је планинска регија која у својим границама обухвата и Мали Јастребац, налази се у средишњој зони громадних планина и котлина централне Србије, у оквиру Српско-македонске масе, најстаријег дела копна Балканског полуострва, смештено између Динарида на западу и Карпато-балканида на истоку и ставља се под заштиту као заштићено подручје под именом Парк природе „Велики Јастребац”, подручје I категорије - заштићено подручје међународног, националног, односно изузетног значаја (у даљем тексту: Парк природе „Велики Јастребац”).

Члан 2.

Парк природе „Велики Јастребац” ставља се под заштиту ради очувања састојина шума планинског јавора (*Aceretum heldeichii*) већином прашумског типа, које су окружене шумама планинског јавора са буквом (*Aceri heldreichii - Fagetum*), а око којих су распоређене шуме у којима доминира лишћарска вегетација, односно вредан појас букових шума, брезове шуме (*Betuletum pendulae*), буково-јелове шуме (*Abieti-Fagetum moesiacaе*), шуме букве, граба и племенитих лишћара (*Aceri - Carpini - Fagetum moesiace montanum*), као и различити типови храстових шума у нижим деловима планина, првенствено шуме китњака и цера (*Quercetum petraeae-cerridis*).

На подручју Парка природе „Велики Јастебац” евидентирано је укупно 10 строго заштићених и 57 заштићених биљних врста, 10 строго заштићених и 18 заштићених врста гљива, 84 строго заштићених и 14 заштићених врста птица, 1 строго заштићена и 5 заштићених врста ихтиофауне, 1 строго заштићена врста рака, 9 строго заштићених и 1 заштићена врста водоземаца, 6 строго заштићених и 2 заштићене врсте гмизаваца и 28 строго заштићених и 5 заштићених врста ентомофауне. Ово подручје настањује око 33 врсте сисара, међу којима нема ендемичних ни реликтних таксона.

По хидрографским карактеристикама Парк природе „Велики Јастебац” има разгранату мрежу водених токова, које отичу ка сливовима Јужне Мораве, Топлице и Расине. Развође на Јастрепцу одваја сливове западноморавске десне притоке Расине од јужноморавске притоке Топлице.

Од осталих хидролошких објеката у Парку природе „Велики Јастебац”, значајни су бројни минерални извори и представља хидротермално чвориште из којег и око којег се налазе многобројни минерални извори. Од Рибарске Бање, на северном ободу Великог Јастрепца, па према западу јавља се неколико извора минералне воде: Дворане, Сеземче, Слатина, Буци, Велика Ломница, Треботин и Мрмош, као и у селима Мајдево, Читлук, Бела Вода, Купци.

Простор обрастао шумском вегетацијом у обухвату Парка природе „Велики Јастебац” представља станиште бројних ендемичних и реликтних биљних врста, као и великог броја представника дендрофлоре. Шумске састојине су изграђене од укупно 71 врста дендрофлоре, од којих су две „строго заштићене” дрвенасте врсте - ловоролисни јеремичак (*Daphne laureola* L.) п планински јавор (*Acer Heldreichii* Orph.), док се у категорији „заштићена дивља врста” налази десет дрвенастих врста: бреза (*Betula*

pendula Roth), клека (*Juniperus communis* L.), дивља ружа (*Rosa canina* L.), ситнолисна липа (*Tilia cordata* Mill.), бела липа (*Tilia tomentosa* Moench.), бели глог (*Crataegus monogyna* Jacq), дрен (*Cornus mas* L.), мечија леска (*Corylus colurna*), кострика (*Ruscus aculeatus* L.) и језичаста кострика (*Ruscus hypoglossum* L.).

Забележено је и 287 врста макрогљива, што је око 10% диверзитета у Србији. Међу наведеним врстама гљива, као значајне за заштиту треба истаћи 10 строго заштићених врста, 18 заштићених врста, као и 28 врста које се налазе на прелиминарној црвеној листи гљива Србије.

Укупно је до сада на овом подручју евидентирано 99 врста птица од 369 које су до сада регистроване у Србији.

Значај Парка природе „Велики Јастебац” огледа се у рефугијалном карактеру шума, које шуме овог подручја имају за врсте којих је у Републици Србији све мање. Ту се пре свега мисли на орла кликташа (*Clanga pomarina*), планинског детлића (*Dendrocopos leucotos*), црну жуну (*Dryocopus martius*), сиву жуну (*Picus canus*), беловрату мухарицу (*Ficedula albicollis*), малу мухарицу (*Ficedula parva*) и источну шарену мухарицу (*Ficedula semitorquata*). У поступку израде еколошке мреже Републике Србије, Јастребац је предложен као национално и међународно подручје за заштиту и очување горе наведених 7 врста птица и као такво представља главно подручје очувања ових врста у Републици Србији.

Као последица вишефазне тектонске активности од мезозоику до данас, и специфичне геолошке еволуције овог простора која је директно повезана са њеним положајем у оквиру прелазне зоне између јединица адријске и европске плоче, Парк природе „Велики Јастебац” има изузетно комплексну и врло сложену геолошку грађу у оквиру које доминира дома Великог Јастрепца.

На територији Парка природе „Велики Јастебац” постоји EMERALD подручје „Прокоп”, рSCIs подручја „Мали Јастребац”, „Јастребац” и „Јабланичка река” и рSPAs подручја „Топлица” и „Добрић – Нишава”.

Од посебне су важности манастир Наупаре, манастир Св. великомученика Георгија - Ајдановац, црква Светог Илије у Рибарској Бањи и Целина Термално купатило са старим вилама у Рибарској Бањи.

Подручје одликује и аграрни комплекс који се одржава и развија традиционалним коришћењем земљишта, чија су својства аутентичност, изворност и оригиналност. На истраживаном подручју регистрован је велики број старих аутохтоних сорти воћа, које представљају изузетан генетски потенцијал у воћарству.

Члан 3.

Парк природе „Велики Јастребац”, налази се на територији градова Крушевац на површини од 20.033,84 ха (51,14%) (КО Гркљане, Јабланица, Витановац, Наупаре, Буковица, Ломница, Буци, Трмчаре, Слатина, Сеземче, Петина, Здравине, Беласица, Мала река, Рлица, Срндаље, Рибаре, Бољевац и Росица) и Прокупље на површини од 7.016,37 ха (17,91%) (КО Џугољ, Микуловац, Горња Речица, Велика Плана, Горња Бресница и Здравине) и општина Блаце на површини од 8.480,59 ха (21,65%) (КО Горња Јошаница, Претрешња, Придворица, Качапор, Врбовац и Попова) и Алексинац на површини од 3.644,95 ха (9,30%) (КО Вукања).

Површина Парка природе „Велики Јастребац” износи 39.175,76 ха, од чега је у државној својини 27.475,35 ха (70,13 %), у приватној својини 10.409,12 ха (26,57 %) и у другим облицима својине 1.291,28 ха (3,30 %).

Опис границе и графички приказ Парка природе „Велики Јастребац”, дати су у Прилогу – Опис границе и графички приказ Парка природе „Велики Јастребац” који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 4.

На подручју Парка природе „Велики Јастребац” утврђују се режими заштите I, II и III степена.

Режим заштите I степена обухвата површину од 1.496,24 ha, односно 3,82% површине Парка природе „Велики Јастребац” у оквиру којег се налазе локалитети:

1) „Ђулица-Поглед”, укупне површине 1.489,58 ha (100 % у државној својини), налази се на територији градова Прокупље (КО Велика Плана и КО Горња Бресница) и Крушевац (КО Буци, Рлица, Срндаље) и општине Блаце (КО Горња Јошаница);

2) „Прокоп”, укупне површине 6,66 ha (100 % у државној својини), налази се на територији града Крушевца (КО Буци).

Режим заштите II степена, укупне површине 16.307,26 ha, односно 41,63 % површине Парка природе „Велики Јастребац”, од чега је 16.019,65 ha (98,23%) у државној својини и 100,08 ha (0,61%) у приватој својини, и други облици својине 187,52 ha (1,14%) и обухвата следеће локалитете/природне целине:

1) Целина са режимом заштите II степена;

2) „Пут који спаја Ђулицу и Поглед” са режимом заштите II степена.

Режим заштите III степена укупне површине од 21.372,01 ha, односно 54,55 % површине Парка природе „Велики Јастребац”, од чега је 9.959,46 ha (46,60%) у државној својини и 10.309,03 ha (48,23%) у приватој својини, и други облици својине 1.103,76 ha (5,17%) обухвата преостали део заштићеног подручја који није обухваћен режимом заштите I и II степена.

Члан 5.

На подручју Парка природе „Велики Јастребац”, на површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, спроводи се проактивна заштита, где се могу вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора уз потребну инфраструктурну и другу изградњу.

Осим забране радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, на површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, забрањује се и:

- 1) изградња индустријских објеката;
- 2) изградња хидроелектрана, ветроелектрана и електроана на био-гас;
- 3) образовање депонија;
- 4) промена намене водног, пољопривредног, шумског и ливадског земљишта, осим у случајевима прописаним Законом;
- 5) извођење свих активности које могу довести до нарушавања постојећих и потенцијалних објеката и елемената геонаслеђа;
- 6) изградња и реконструкција стамбених, економских и помоћних објеката пољопривредних домаћинстава, као и викенд објеката изван грађевинског подручја за која нису донета планска документа;
- 7) преоравање земљишта и обављање других радњи на местима која могу изазвати процесе ерозије и промене темељне вредности;
- 8) изградња објеката који служе за сакупљање и скл адиштење опасног отпада;
- 9) изградња септичких јама пропусног типа и свако испуштање отпадних и осочних вода у водотоке и земљиште;
- 10) чиста сеча шума, осим у случајевима прописаним Законом;
- 11) разоравање пашњака и ливада;
- 12) уношење инвазивних и алохтоних врста;

13) уништавање и сакупљање биљних и животињских врста које су наведене у Прилогу I и II Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, као и у „Црвеним књигама флоре и фауне Србије” и „Црвеним листама” међународно значајних врста;

14) уклањање гнезда и стабала на којима су присутне дупље детлића и сова, као и стабала на којима се хране детлићи;

15) радње и активности којима се угрожава фауна риба, ремети њихов мрест, раст, исхрана и кретање;

16) рекреативни риболов поточне пастрмке (*Salmo trutta*) у времену од 21 h до 3 h у периоду летњег рачуњања времена и у времену од 18 h до 5 h у периоду зимског рачуњања времена;

17) риболов осталих врста риба у времену од 21 h до 3 h у периоду летњег рачуњања времена и у времену од 18 h до 5 h у периоду зимског рачуњања времена, осим ако корисник рибарског подручја не одреди другачије;

18) риболов у периоду ловостаја на поточну пастрмку (*Salmo trutta*) (1. октобар – 1. март) и клена (*Squalius cephalus*) (15. април - 31. мај);

19) риболов испод минимално дозвољених величина следећих врста: поточна мрена (*Barbus balcanicus*) – 15 cm и клен (*Squalius cephalus*) – 20 cm;

20) одлагање/уношење лишћа/лисне масе, грађевине, остатака стабала и другог материјала у речна корита;

21) кресање лисника за сточну храну, сакупљање и одношење стеље, лисника и земљишта са површина под шумама;

22) експлоатација материјала из корита водотока;

23) формирање пословно-радних зона и изградња привремених или сталних индустријских и привредних објеката који би експлоатацијом и нус производама могли да угрозе услове животне средине, амбијенталне карактеристике простора и/или непокретна културна добра;

24) паљење ватре на отвореном простору, осим на местима одређеним за ту намену;

25) уређивање простора и/или извођење радова и активности који могу да наруше утврђена својства, статичку безбедност и намену објеката са статусом непокретних културних добара.

Осим ограничења која су утврђена чланом 35. Закона о заштити природе, у режиму заштите III степена радови и активности ограничавају се на:

1) уклањање стабала и смањење склопа највише за 30 %, осим у случајевима планске обнове шума;

2) уношење врста у шумске екосистеме, које нису типичне за конкретно станиште, осим врста потенцијалне вегетације и у случајевима тоталне деградације земљишта;

3) отварање нових мајдана техничког камена, само за коришћење ради побољшања услова живота локалне заједнице и газдовања шумама (изградња и одржавање локалних саобраћајница, изградња, реконструкција и одржавање шумских путева и сл.);

4) одвијање ловних активности и других редовних мера корисника ловишта усмерених ка узгоју, заштити и коришћењу дивљачи према важећим планским документима;

5) лов пастрмке искључиво на вештачки мамац (вештачка мушица) по принципу „улови па пусти”;

6) лов клена, поточне мрене и двопругасте укклије у укупној тежини од 5 kg дневно;

7) геолошка истраживања минералних сировина у зависности од стања на терену и утврђеним вредностима, односно степену деградације, а на удаљености која су већа од 3 km од зона I режима заштите;

8) експлоатацију минералних сировина у зависности од стања на терену и природних вредности, односно степена деградације;

9) експлоатацију геотермалних ресурса само на индивидуалне некомерцијалне потребе локалног становништва и развој бањског туризма;

10) традиционално коришћење камена, глине и другог материјала само за потребе локалног становништва и то на површину терена до 150 m² и у количини не већој од 200 m³ годишње по појединачном захтеву;

11) контролисано и рационално коришћење хемијских и техничких средстава у пољопривреди у складу са потребама очувања биолошке разноврсности;

12) складиштење/депоновање стајњака, осоке и других извора еутрофикације на прописно опремљене локације, предвиђене за ту сврху, а које нису у контакту са подземним водама;

13) изградњу соларних електрана капацитета до 100 kW;

14) формирање новог грађевинског земљишта на површине предвиђене важећом просторно-планском документацијом, уз примену свих прописаних општих правила и услова парцелације, регулације и изградње;

15) плански предвиђену изградњу и реконструкцију саобраћајница вишег реда (државни пут I и II реда) и асфалтирање и бетонирање постојећих некатегорисаних путева;

16) изградњу, доградњу и реконструкцију скијашке инфраструктуре према важећим планским документом;

17) изградњу, доградњу, реконструкцију санацију и адаптацију стамбених и економских објеката пољопривредних домаћинстава, економских објеката у функцији пољопривредне производње, као и објеката у функцији газдовања шумама;

18) изградњу објеката за конвенционално гајење домаћих животиња и дивљачи;

19) изградњу викенд објеката, објеката туристичког смештаја, туристичке инфраструктуре и угоститељских објеката у складу са правилима уређења и грађења дефинисаним у важећим планским актима;

20) изградњу објеката у функцији непокретних културних добара;

21) каптирање извора само за потребе водоснабдевања;

22) извођењу радова на одржавању непокретних културних добара и евидентираних културних добара које уживају претходну заштиту;

23) заштиту и презентацију непокретних културних добара;

24) уређење простора за потребе рекреације, туризма, образовног и научног рада, планинарских активности и друго;

25) одржавање манифестација (спортских, културних и сл.).

Члан 6.

На подручју Парка природе „Велики Јастребац”, на површинама на којима је утврђен режим заштите II степена спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржавање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

Осим забране радова и активности, које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе и чланом 5. ове уредбе, у режиму заштите II степена забрањује се и:

- 1) промена намене површина на којима се налазе шумска станишта;
- 2) промена намене водног земљишта;
- 3) извођење прогалне сече или „светле прореде” интензитета 20-50% од укупне запремине састојине;
- 4) фрагментација шумских и аграрних комплекса, као и крчење међа;
- 5) постављање табли на стаблима;
- 6) уклањање крајречне вегетације;

7) градња шумских путева без одговарајућих евакуационих органа за падавинске воде (риголе и путни пропусти);

8) извођење инвазивних геолошких истраживања која подразумевају израду бушотина и раскопа;

9) промена постојеће морфологије терена, превођење вода и измена хидродинамичких карактеристика и режима речних токова, као и сви други радови и интервенције које могу утицати на измену хидролошког режима подземних и површинских вода или могу да наруше геоморфолошке и хидролошке карактеристике подручја;

10) извођење активности и промена постојеће морфологије, поткопавање, засецање и сви други радови и интервенције који могу негативно утицати на објекте геонаслеђа;

11) експлоатација минералних сировина;

12) изградња јавних скијалишта и скијашке инфраструктуре (ски стазе, жичаре, гондоле, инсталације за осветљење или оснежавање и др.);

13) неконтролисана примена хемијских препарата у конвенционалној пољопривредној производњи;

14) сеча стабала, ломљење и сеча грана, кидање лишћа и плодова, паркирање аутомобила, раскопавање и депоновање земље, садња декоративног зеленила и превођење подземних и надземних инсталација постојећих, трајних или привремених објеката, као и радови и активности који би могли изменити изглед или довели у питање биолошки опстанак стабала цера код Ђушиног гроба на кат.парц. бр. 1. КО Придворица, општина Блаце.

Осим ограничења која су утврђена чланом 35. Закона о заштити природе, у режиму заштите II степена радови и активности ограничавају се на:

1) газдовање шумама и шумским земљиштем у складу са плановима и основама газдовања шумама, а којима се обезбеђује одржавање постојећих шумских екосистема и побољшање њиховог састава, структуре и здравственог стања, очување разноврсности и изворности дрвећа, жбуња и осталих биљних и животињских врста у шумским састојинама;

2) формирање заштитног појаса који је у функцији обезбеђивања позитивних ефеката на стабилности екосистема, очување одређених станишта, биолошке и предеоне разноликости и аутентичног изгледа предела. Газдовање заштитним појасом вршити по принципу продужене опходње у односу на састојину у којој се налази што је условљено одржавањем заштитних функција овог појаса. Ширина заштитног појаса је једнака средњој висини стабала која се у њему налазе. Приликом газдовања неопходно је издвојити заштитни појас у режиму заштите II степена, непосредно уз границу са режимом заштите I степена;

3) стварање оптималних услова за развој стабала „слабијих” врста у састојинама, са циљем очувања мешовитог састава шума приликом израде планова на коришћењу у шумама букве и јеле; букве и брезе, као и шумама са мешовитим саставом врста, приликом одабира стабала за сечу (дознаке стабала) и спровођења узојно - санитарне сече, одређивање интезитета сече прилагодити односу заступљености врста у смеси;

4) проредна сеча умереног интезитета у састојинама које су средње и јако закоровљене уколико се сечом смањује склоп испод 60% обраслости;

5) обнову букових шума на групимично оплодне сече (групимично поступни систем) дугог подмладног раздобља, осим у случајевима где је неопходно због хитности обнављања, изводити оплодну сечу кратког периода обнављања у зрелим састојинама уз следећа ограничења:

а) припремни сек може се изводити само у ненегованим састојинама склопа изнад 0,8 m,

b) припремно-оплодни, оплодни сек, као и површине у оплодном-завршном секу које су предвиђене за оплодни сек, могу се обнављати, при чему се склоп не сме разређивати испод 0,5 m односно 0,6 m уколико су средње и јако закоровљене,

c) накнадни сек (сеча осветљавања подмлатка) може се изводити са интезитетом не већим од оног који је неопходан да се омогући несметан развој подмлатка, као и евентуална санитарна сеча у осталом делу не обновљене састојине,

d) завршни сек и завршни сек у два наврата могу се изводити без плананирања попуњавања природно обновљених површина садњом или сетвом семена у састојинама са подмлатком доброг квалитета и бројности преко 80% површине,

e) уколико приликом сеча обнављања у престарелим, разређеним, и јако закоровљеним састојинама не дође до појаве подмлатка или дође до значајног оштећења подмлатка, неходно је планирати завршни сек са вештачким пошумљавањем аутохтоним врстама дрвећа на датом станишту;

f) конверзију шума тј. превођење алохтоних шума у аутохтоне, као и изданаčkih шума у високи узгојни облик;

6) неговање и давање предности аутохтоним врстама дрвећа у вештачки подигнутим четинарским састојинама;

7) примену мера узгоја и неге шума уз обавезу остављања, уколико постоје, најмање 5 стабала по хектару која представљају матична стабла (хабитатна стабла) да спонтано заврше животни циклус;

8) остављање дрвног остатка (мртвог дрвета) односно дрвног материјала који се не прерађује у дрвне сортименте и чији је средњи пречник мањи од 7 cm за лишћарске врсте, односно мањи од 5 cm за четинарске врсте (крупна грањевина, ситна грањевина и сл.), као и пањева да се спонтано распадају;

9) изградњу, реконструкцију и одржавање шумских саобраћајница и осталих објеката у шуми у циљу побољшања услова за реализацију планираних радова предвиђених плановима и основама газдовања шумама, као и плановима и програмима управљања заштићеним подручјима;

10) коришћење привремених позајмишта за потребе изградње, реконструкције и одржавања противпожарних, шумских и сеоских путева;

11) сакупљање гљива, дивље флоре и фауне, уз дозволе и сагласности надлежних институција;

12) контролисано и едуковано сакупљање јестивих и лековитих гљива за личну и комерцијалну употребу, са минималним утицајем на станишта гљива;

13) сакупљање самониклих јестивих и лековитих гљива, где појединачни сакупљач може сакупити количине које су ограничене и дефинисане текућим управљачким документима, уз обавезну контролу сакупљања, посебно комерцијалних берача;

14) формирање и обележавање тематских стаза и праваца кретања које ће се реализовати приликом организованог сакупљања јестивих и лековитих гљива за личну употребу;

15) ревитализацију природних станишта;

16) риболов на рекреативни и риболов у научно – истраживачке сврхе;

17) лов пастрмке искључиво на вештачки мамац (вештачка мушица) по принципу „улови па пусти”;

18) одвијање ловних активности и других редовних мера корисника усмерених ка одржавању бројности, полне и узрасне структуре и повољног здравственог стања популација дивљачи, као и очувању квалитета станишта према прихваћеним планским документима;

19) заштиту сливних подручја од флувијалне и површинске ерозије применом биолошких, биотехничких и техничких мера;

- 20) чишћење корита водотокова од вегетације и наноса у циљу очувања пропусне моћи, а по потреби и продубљивање корита;
- 21) каптирање извора за потребе водоснабдевања домаћинства;
- 22) експлоатацију геотермалних ресурса за индивидуалне некомерцијлне потребе локалног становништва и развој бањског туризма на удаљености која су до 3 km од зоне I режима заштите;
- 23) спровођење одговарајућих мера противпожарне заштите;
- 24) изградњу подземних инфраструктурних водова;
- 25) одржавање, реконструкцију и доградњу постојеће инфраструктуре;
- 26) изградњу соларних електрана капацитета до 50 kW;
- 27) изградњу, доградњу и реконструкцију стамбених, помоћних и економских објеката пољопривредних домаћинства и објеката пољопривредних газдинстава;
- 28) изградњу објеката за конвенционално гајење домаћих животиња и дивљачи;
- 29) изградњу објеката туристичког смештаја, туристичке инфраструктуре и угоститељских објеката у традиционалном стилу, за презентацију природних и традиционалних вредности у складу са потребама екотуризма;
- 30) постављање привремених, монтажних и покретних објеката;
- 31) извођење радова на одржавању евидентираних културних добара које уживају претходну заштиту;
- 32) уређење простора за потребе рекреације, туризма, образовног и научног рада, планинарских активности и друго;
- 33) камповање и ложење ватре само на местима која су за то предвиђена;
- 34) одржавање манифестација (спортских, културних и сл.);
- 35) вожњу моторцикала, квадова и ципова у организованим групама искључиво на постојећим саобраћајницама и шумским путевима, искључиво ван репродуктивног периода животиња (од 1. априла до 15. јула) уз дозволу Управљача и прибављене услове заштите природе од стране надлежног органа;
- 36) обележавање према прописаним стандардима, биолошко-технолошке мере заштите, редовно уклањање отпада и смећа, кошење траве и уклањање корова за кат. парц. бр. 1. КО Придворица, општина Блаце на којој су стабла цера код Ђушиног гроба.

Члан 7.

На подручју Парка природе „Велики Јастребац”, на површинама на којима је утврђен режим заштите I степена спроводи се строга заштита, којом се омогућавају процеси природне сукцесије и очување станишта и животних заједница у условима дивљине.

Осим забране радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе и чл. 5. и 6. ове уредбе, у режиму заштите I степена забрањују се и сви радови и активности, осим научних истраживања и строго контролисаних активности усмерених ка очувању и унапређивању постојећег стања екосистема.

Осим ограничења која су утврђена чланом 35. Закона о заштити природе, у режиму заштите I степена радови и активности ограничавају се на:

- 1) обележавање граница;
- 2) контролисану (бројно, временски и просторно) посету искључиво ради стручне едукације;
- 3) одржавање постојећих шумских путева и влака, односно извођење радова у оквиру постојећих габарита без утицаја на околни простор, за потребе спровођења заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, природних непогода, удеса, појава билијних и животињских болести и пренамножавања штеточина;
- 4) обележавање и одржавање постојећих планинарских стаза и извођење планинарских тура искључиво обележеним планинарским стазама.

Члан 8.

Парк природе „Велики Јастребац” поверава се на управљање Јавном предузећу „Србијашуме”, Београд (у даљем тексту: Управљач).

У обављању законом утврђених послова управљања заштићеним подручјем, Управљач је овлашћен и дужан нарочито да: организује чуварску службу; обележи заштићено подручје донесе план управљања, годишњи програм управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби; води евиденције о природним вредностима и људским активностима; обавештава кориснике заштићеног подручја о могућностима за обављање радова и активности; учествује у поступку утврђивања накнаде за ускраћивање или ограничавање права коришћења; издаје сагласности и одобрења; прати стање и води евиденције о природним вредностима, непокретностима и људским активностима; утврђује и наплаћује накнаде за коришћење заштићеног подручја.

Члан 9.

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности Парка природе „Велики Јастребац”, спроводи се према плану управљања који доноси Управљач на период од десет година (у даљем тексту: План управљања), са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе.

План управљања садржи циљеве и приоритетне задатке очувања и превентивне мере заштите од пожара у складу са законом којим се уређује заштита од пожара и прописима донетим на основу тог закона.

План управљања Управљач доноси и доставља Министарству најкасније у року од десет месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У поступку давања сагласности на План управљања, министарство прибавља мишљења министарстава надлежних за послове науке, просвете, туризма, просторног планирања, водопривреде, рударства, пољопривреде, шумарства и финансија.

Управљач је дужан да једном у три године анализира спровођење Плана управљања и остварене резултате и по потреби изврши његову ревизију.

До доношења Плана управљања, Управљач врши послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави Министарству на сагласност у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Годишњи програм управљања из става 6. овог члана садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социо-економског развоја; приказ конкретних послова на изради и доношењу управљачких докумената, првенствено Плана управљања, акта о унутрашњем реду и чуварској служби и акта о накнади за коришћење заштићеног подручја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

Члан 10.

Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У оквиру садржине прописане Законом о заштити природе, правилником из става 1. овог члана се ближе утврђују забрањени радови и активности, као и правила и услови обављања радова и активности који су допуштени на подручју Парка природе „Велики Јастребац”.

Правилник се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 11.

Управљач је дужан да на прописан начин обележи Парк природе „Велики Јастребац”, његове спољне границе и границе површина, односно локалитета са режимом заштите I, II и III степена најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Министарство заштите животне средине доставиће акт о проглашењу заштићеног подручја Републичком геодетском заводу, по службеној дужности након проглашења, ради уписа у катастар.

Члан 12.

Управљач ће у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе изградити софтверско решење о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Парка природе „Велики Јастребац”.

Члан 13.

Управљач може прогласити рибарско подручје у оквиру граница Парка природе „Велики Јастребац”, на основу претходно прибављене сагласности министра надлежног за послове животне средине, у складу са законом којим се уређује заштита и одрживо коришћење рибљег фонда.

Члан 14.

Висину накнаде за коришћење Парка природе „Велики Јастребац”, својим актом утврђује Управљач, у складу са законом којим се уређују накнаде за коришћење јавних добара.

Члан 15.

Управљач је дужан да у року од дванаест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе, образује Савет корисника ради међусобне сарадње и обезбеђивања интереса локалног становништва и других корисника заштићеног подручја.

Члан 16.

Забране и ограничења прописане овом уредбом, не односе се на војне објекте, комплексе, инсталације и приступне путеве, који су изграђени или се планирају градити за потребе Војске Србије, као и активности које Војска Србије изводи или ће изводити за потребе одбране Републике Србије.

Члан 17.

Средства за спровођење Плана управљања Парка природе „Велики Јастребац”, обезбеђују се из буџета Републике Србије, од накнаде за коришћење заштићеног подручја, прихода остварених обављањем делатности Управљача и из других извора у складу са законом.

Члан 18.

Плански документи, планови, програми и основе из области шумарства, ловства, управљања рибљим фондом, водопривреде, пољопривреде и туризма и други програми и планови који се односе на коришћење природних ресурса и простора у заштићеном подручју Парка природе „Велики Јастребац”, усагласиће се са Просторним планом Републике Србије, овом уредбом и Планом управљања из члана 9. ове уредбе.

Члан 19.

Даном ступања на снагу ове уредбе, престају да важе одредбе Уредбе о заштити Резервата природе „Прокоп” („Службени гласник Републике Србије”, број 93/2008).

Члан 20.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број:

У Београду, 2024. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК

Милош Вучевић, с.р